तथा 'यज्ञवाहसा', यज्ञनिर्व्वाहकौ 'ऋतुना' यज्ञोचितकाल-विशेषेण युक्ताविति शेषः॥

अथ शुक्रगृहस्य पुरोरुचमाह। "द्वे विरूपे चरतः स्वर्थे। अन्यान्या वत्समुपधापयेते। हरिरन्यस्यां भवति स्वधावान्। शुक्रो अन्यस्यां ददृशे सुवर्चाः" इति। अहश्च रात्रिश्चेत्येते 'द्वे' विरूपे, शुक्लकृष्णत्वात्, 'विरूपे' विषमरूपे, 'स्वर्थे' सुप्रयोजने, 'चरतः' पर्य्यावर्त्तेते। 'अन्यान्या' तयोरेकैका पृथक् पृथक् एव 'वत्समुपधापयेते' वत्समदृशं स्वस्योचितं देवम्, 'उपधापयेते' स्तनपानेनेव प्रीणयतः, तयोर्मध्ये 'अन्यस्यां' रात्रिरूपायां मातरि, वत्सस्थानीयः, 'हरिः' हरणशीलः, अग्निः, 'स्वधावान्' अन्नवान् भवति। 'अन्यस्याम्' अहःसञ्ज्ञकायां मातरि, वत्स-स्थानीयः 'शुक्रः', शुभ्रः, 'सुवर्चाः' शोभनदीप्तिः आदित्यः, अन्नवान् दृश्यते। तथा च अग्निहोत्रब्राह्मणे श्रुतम्, तस्मादग्नये सायं हूयते सूर्य्याय प्रातरिति। एवंविधसूर्य्याग्निरूपोऽयं शुक्रगृह इत्यर्थः॥

अथ मन्थिगृहस्य पुरोरुचमाह। "पूर्व्वापरं चरतो माययैतौ। शिशू क्रीडन्तौ परियातो अध्वरम्। विश्वान्यन्यो भुवनाभिचष्टे। ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः" इति। 'एतौ' सूर्य्यचन्द्रमारूपौ मातृस्थानीयाया दिवः, 'शिशू' बालकौ, 'पूर्व्वभागमपरभागञ्च प्रति'सञ्चरतः', उदयाय पूर्व्वभागः, अस्तमयाय पश्चिमभागः, एवंविधसञ्चारे पारमेश्वरी 'मायैव साधनं, सा हि पारमेश्वरी शक्तिः सूर्य्याचन्द्रमसौ निर्म्माय